

Anotace

Tento pracovní list navazuje na předchozí, který ozřejmoval použití dubletních tvarů děkuji a děkuju. Je jeho rozšířením pro žáky, kteří znají tvarů více a jsou pokročilejšími uživateli aplikace. Úkoly lze libovolně variovat tak, aby žáci vždy vyhledávali jen tvary, které znají. Pracovní list zároveň ukazuje, jaká úskalí má interpretace výsledků z aplikace SyD.

Postup práce

Postup práce je obdobný jako u předešlého pracovního listu. Žáci mají opět na začátku vyjmenovávat způsoby, jakými lze v češtině děkovat. Zde ovšem předpokládáme, že žáci budou znát více variant. Poté, co všechny varianty vyjmenují, vyzve je učitel, aby je seřadili od nejformálnější po nejméně formální. Není třeba shodnout se na přesném pořadí, jde spíše o tendenci.

Následuje vlastní práce s korpusem. Žáci samostatně, ve dvojicích nebo v plénu zadají všechny varianty do aplikace SyD. Je pravděpodobné, že použijí i variantu díky, která výrazně převažuje v psaném jazyce. Zde je ovšem nutné obrátit pozornost žáků k interpretaci výsledků. Například u varianty díky se často objevuje předložkový význam (díky podpoře), u varianty dík najdeme substantivní použití (náš obdiv a dík). Žáci by si tak měli uvědomit, že nelze výsledky použít bez jejich interpretace.

Tento pracovní list je tedy určen spíše pro ty žáky, které práce s korpusem zaujme a kteří budou schopni interpretace výsledků. Jazykově méně zdatné žáky by mohla nejasnost výsledků naopak od práce s korpusem odradit. Učitel by si měl tedy předem vždy ujasnit, k jakým výsledkům chce odejít a jaké výsledky by mohly být problematické.

- 1) **Jak můžeme v češtině děkovat?**
- 2) **Jaké varianty jsou formální a jaké neformální? Seřad'te všechny varianty formálnosti:**
- 3) **Podívejte se do korpusu (<https://syd.korpus.cz/>) a řekněte, jaká varianta se nejčastěji používá v psané češtině a jaká v mluvené.**

V psané češtině se nejčastěji používá:

V mluvené češtině se nejčastěji používá:

- 4) **Podívejte se na příklady kolokací s „díky“ v psaných a mluvených textech. Používá se „díky“ vždycky pro děkování, nebo má taky jiné významy? Je to opravdu nejčastější varianta pro děkování v psaných textech?**
- 5) **Podívejte se na kolokace s „díků“ v psaných a mluvených textech. Je to vždycky neformální varianta děkování, nebo má taky jiné významy?**

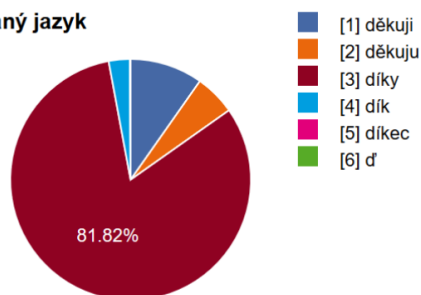
Postup práce s korpusem

Do okének aplikace SyD jednotlivě napište všechny varianty, které žáci navrhnou. Nechte zaškrtnuté políčko a=A (nezáleží na tom, jestli je první písmeno malé nebo velké), ale nezaškrťte políčko lemma (chcete hledat jen tyto konkrétní tvary slovesa). Klikněte na tlačítko Porovnat varianty. Pro hledání kolokací klikněte na Kolokace pod zobrazeným výsledkem. Po kliknutí na jednotlivé kolokáty se vám zobrazí příkladové věty.

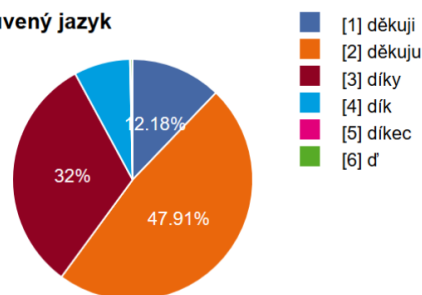
Řešení

1) – 3) *děkuji, děkuju, díky, dík, díkec, d'* (návrh seřazení dle formálnosti)

Psaný jazyk

Mluvený jazyk

4) Příklady kolokací „díky + podpora“:

To vidím. Díky za podporu.

v Indonésii v poslední době díky programům na podporu antikoncepce poklesla všechno se mu podařilo zvládnout díky podpoře celé rodiny, za Sociální demokracie a vládně jedině díky podpoře strany, s níž Konfrontace v Curychu. A díky mocné podpoře newyorské nadace Georga V době, kdy díky podpoře venkova v prezidentských volbách bylo nepochopitelně pomalé, Maria díky báječné podpoře Jona Vickerse přesto zchudly a mohly přežít jen díky Augustově finanční podpoře.

5) Příklady kolokací „díků + obdiv“:

čekají na náš obdiv a dík. A rostou houby,
nakladateli i překladatelce můj velký dík a obdiv
aby mu vyjádřili obdiv a dík, neboť si byli vědomi